

Lugt, Arjen van der

Van:
Verzonden: woensdag 7 oktober 2020 17:12
Aan: Lont, Bas; Beek, Krispijn; Lugt, Arjen van der
CC:
Onderwerp: Input Afwegingskader
Bijlagen: input tbv Afwegingskader v1.0.docx; Concept randvoorwaarden contractueel v1.0.docx

Categorieën: Ingekomen stuk

Beste Krispijn en Bas,

Bijgaand ontvangen jullie zoals afgesproken onze input voor het afwegingskader. We hebben hiermee geprobeerd constructief mee te denken met de vorming van dit kader en zijn blij met de oorspronkelijke uitnodiging vanuit jullie kant om dit te doen.

Uiteraard wordt onze input gevoed door de mening die wij hebben ten aanzien van de grootschalige energieopwekking binnen Oudewater. Tegelijkertijd hebben wij hiervoor bewust afstemming gezocht met veel andere buurten om te voorkomen dat het te eenzijdig vanuit het perspectief van de ruige weide wordt ingestoken. Het sluit ook aan bij de inhoud van de petitie die door vele mensen uit Oudewater is ondertekend.

Het spreekt vanzelf dat we bereid zijn om het een an ander toe te lichten en het verdere gesprek erover met jullie te voeren.

Ik kan mij ook voorstellen dat we ook in een latere fase het verband kunnen leggen met de gemeentelijke transitievisie warmte van waaruit op wijkniveau uitvoeringsplannen opgesteld moeten worden.

We sturen de input parallel ook aan de griffier zodat hij de input aan het college en de Raad kan sturen. Zo zijn wij naar alle partijen maximaal transparant en laten wij ook zien dat we graag een concrete bijdrage willen leveren.

Met hartelijke groet,

Geachte heer van der Lugt, beste Arjen,

Bijgaand ontvangt u input op het afwegingskader zoals wij die hebben opgesteld vanuit duurzaam ruige weide in afstemming met diverse andere buurten in Oudewater. We hebben hiermee geprobeerd constructief mee te denken met de vorming van dit kader en zijn blij met de oorspronkelijke uitnodiging vanuit jullie kant om dit te doen.

Uiteraard wordt onze input gevoed door de mening die wij hebben ten aanzien van de grootschalige energieopwekking binnen Oudewater. Tegelijkertijd hebben wij hiervoor bewust afstemming gezocht met veel andere buurten om te voorkomen dat het te eenzijdig vanuit het perspectief van de ruige weide wordt ingestoken. Het sluit ook aan bij de inhoud van de petitie die door vele mensen uit Oudewater is ondertekend.

Hopelijk kan het bijdragen aan de gesprekken die de verschillende partijen hierover ongetwijfeld voeren.

Met hartelijke groet,

Input tbv Afwegingskader Oudewater

Betreft: reactie op concept Afwegingskader Oudewater.

Inhoud

Huizen ten noorden spoor.....	1
Onteigening	1
Stem belanghebbenden bij inspraak/besluitvorming	2
Eigenaarschap.....	2
Evenredigheid.....	3
Prioritering.....	3
Overige aanvullende randvoorwaarden.....	5
Vragen tbv Afwegingskader	6

Huizen ten noorden spoor

- 1) Er is afgesproken (overleg 18-9-20) dat voor alle permanent bewoonde bebouwing, ook als dit icm een boerenbedrijf is, dezelfde restricties qua windenergie gelden (zelfde db Lden en daaruit volgende minimale +-500 m afstand). Dit lijkt namelijk op figuur 1 (kaart met restricties en beleidskaders voor wind) niet juist getekend voor de huizen aan de noordzijde spoor. Deze huizen zijn nu ons inziens niet juist als iig permanent bewoonde bebouwing aangegeven (zijn woningen net zoals andere lintbebouwing, permanent bewoond).

Bovendien is de vraag of deze ook niet als lintbebouwing aangegeven moeten worden? Indien dit niet op de figuur 1 hoeft te worden bijgewerkt, dan graag iig als juiste individuele, permanent bewoonde, bebouwing aangeven, net zoals bijv. de andere bebouwing met de zelfde wettelijke kaders.

- 2) Bovenstaande aangegeven wetgeving die resulteert in praktijk van minimaal die +- 500 m is in het afwegingskader Woerden nog nadrukkelijk genoemd bij 'Algemene bevindingen wind' en in het afwegingskader Oudewater niet. Graag zien we dit toegevoegd.

Onteigening

- 3) Geen gedwongen onteigening is een streven zoals aangegeven in de 2 gesprekken (overleg 27-8-20 en 18-9-20). Dit is nu nergens als randvoorwaarde meegenomen. Afspraak is (overleg 18-9-20) dat dit in 2 vormen als voorstel wordt voorgelegd in het Afwegingskader Oudewater. Eén vorm waarin verplichte onteigening niet mogelijk is, één vorm waarin dit als laatste redmiddel wordt aangegeven. Afspraak is dat wij mogen meedenken in de tekst. Voorstel tekst is:

-Geen verplichte onteigening: Gedwongen onteigening is niet toegestaan.

-Verplichte onteigening is alleen mogelijk wanneer er voor geen van de mogelijke duurzame scenario's overeenstemming met gemeente en belanghebbenden en grondeigenaren gevonden kan worden en de verplichte onteigening het enige redmiddel is om te verduurzamen. In dat geval wordt de optie gekozen waar alle belanghebbenden of de

afgevaardigde van de belanghebbenden (zie eis-0007, document 'Concept randvoorwaarden contractueel') en gemeente het over eens zijn dat dat de enige mogelijkheid is.

In deze situatie is het dus alleen mogelijk, als de gemeenten en belanghebbenden 1 optie duidelijk de minst slechte optie vinden, in het geval er via de route zonder onteigening geen oplossing gevonden wordt, dat zij een grondeigenaar overrulen en er van verplichte onteigening sprake is. Op deze manier ligt de keuze dus niet alleen bij de gemeente, want ook de belanghebbenden uit de buurt nemen verantwoordelijkheid voor het onteigenen. Op die manier is ook niet alleen de gemeente hierop aan te spreken. In het geval dat men er niet uit komt is het wel noodzakelijk dat de gemeente en belanghebbenden een optie kiezen, anders is er geen oplossing.

Stem belanghebbenden bij inspraak/besluitvorming

Vaak wordt er aangegeven dat we graag willen dat de belanghebbenden ook een stem hebben. De vraag is hoe dat vorm krijgt. Krijgen alle belanghebbenden een stem? Een bepaald percentage? En wat is de rol van de omwonenden?

In dit document wordt gesproken van belanghebbenden. Onduidelijk is hoe zich dit verhoudt tot de termen belanghebbenden, acceptatiegebied en participatiegebied. Bij voorkeur ligt dit geluid met het acceptatiegebied uit het Afwegingskader. Echter is van het acceptatiegebied niet duidelijk welke stem die hebben.

In document 'Concept randvoorwaarden contractueel' is ons voorstel specifiek uitgewerkt. Zaken hieruit, al dan niet samenvattend, zouden meegenomen kunnen worden in het afwegingskader. Het is wel vrij specifiek en misschien te concreet voor dit afwegingskader. Wij zouden willen voorstellen wel zaken concreet mee te nemen en zo niet het als volgt samen te vatten:

- 4) initiatiefnemer dient belanghebbenden de mogelijkheid te geven zich te verenigen en te laten vertegenwoordigen door een groep/vereniging. Die stem van de belanghebbenden telt even zwaar als die van de gemeente in zaken waar de belanghebbenden mee mogen besluiten. Als de belanghebbenden het dus niet eens zijn met de gemeente is er geen besluit. Niemand kan elkaar overrulen (behalve in de optie met verplichte onteigening). Voor besluiten waar zowel gemeente als belanghebbenden inspraak hebben zal de initiatiefnemer een dermate goed voorstel moeten voorleggen dat zowel gemeente als belanghebbenden het eens zijn. Zo niet, dan gaat de initiatiefnemer met een nieuw voorstel komen.

Indien het belanghebbenden niet lukt zich te verenigen zal de initiatiefnemer een plan ter goedkeuring aan gemeente moeten voorleggen waarin is uitgewerkt hoe alle belanghebbenden een stem krijgen (optellend gelijkwaardig aan de stem van de gemeente) in de besluiten waarin de belanghebbenden inspraak hebben en/of mee besluiten.

Zo worden de belanghebbenden de mogelijkheid gegeven, maar ook verplicht, om moeite te doen zich te verenigen en middels afvaardiging een snelle en duidelijke communicatie omtrent besluitvorming te bewerkstelligen.

Eigenaarschap

(onderstaande zwarte tekst onder Eigenaarschap is zoals weergegeven in Afwegingskader, rood is onze suggestie voor aanvulling)

- 5) Minimaal vijftig 51 procent van het project komt in lokaal eigendom. De gemeente wil dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om daarin mee te doen. Het is aan de initiatiefnemer om de vorm te kiezen. De initiatiefnemer moet ook de mogelijkheid bieden aan lokale mensen om tot 100% van het project in lokaal eigendom te laten zijn.

Een belangrijke toevoeging voor het concept Afwegingskader Oudewater vinden wij het aanbrenge van evenredigheid en prioritering.

Evenredigheid

Evenredigheid bepalingen die wij graag zouden zien zijn:

- 6) indien er voor een combinatie van grootschalige zonne-energie en grootschalige windenergie wordt gekozen dient dit niet in het zelfde gebied (A, B, C, D, F, G) gerealiseerd te worden (tenzij compleet uit zicht en akkoord bevonden aantoonbaar door belanghebbenden)
- 7) bij grootschalige zonne- en/of windenergie of een combinatie daarvan dient dit niet in 1 gebied of 2 gebieden aan weerszijden van (lint)bebouwing gerealiseerd te worden.

Prioritering

Belangrijk vinden wij dat er, t.b.v. een evenredige verdeling van lusten en lasten, duidelijke prioritering zou moeten zijn aangegeven voor:

- a) zowel duurzame energie soorten per gebied;
- b) als de randvoorwaarden per gebied

Dit om te borgen dat de juiste opties eerst worden overwogen en onderzocht ipv direct voor bijv. de financieel makkelijkste optie te kiezen.

Voorafgaand aan de prioritering per gebied (zie verder hieronder voor gebied A en F) zou het afwegingskader rand voorwaardelijke prioritering algemeen moeten kunnen aangeven aan de te realiseren typen grootschalige energieopwekking (onder de kopjes 'Algemene bevindingen wind' en 'Algemene bevindingen zon'). Deze prioritering is rand voorwaardelijk (dus eerst optie 1, gevolgd indien nodig door optie 2, etc.) en kan ook zelfs absoluut of relatief worden uitgedrukt in een aandeel van het bod van Oudewater aan de RES (exacte aantal of % is ntb) voor een bepaald type grootschalige opwekking:

1. zon op dak; minimaal ...% (of absoluut getal) van het bod aan de RES
2. zonnestroken langs het spoor en uit het zicht of op basis van het voorstel van de belanghebbenden; minimaal ...% (of absoluut getal) van het bod aan de RES
3. zonneweiden ver van bebouwing en wegen vandaan; minimaal ...% (of absoluut getal) van het bod aan de RES
4. kleinschalige windturbines: maximaal ...% (of absoluut getal) van het bod aan de RES

Vervolgens is ons voorstel om ook in het Afwegingskader per gebied de bullets onder dit gebied, waarin mogelijke type duurzame energie (a) en randvoorwaarden (b) worden genoemd, in een prioritering aan te geven en voor gebied F en A is dit als voorbeeld (dit kan voor de andere gebieden op dezelfde manier verwerkt worden) dit op de volgende manier te doen:

(legenda:

-1 heeft de hoogste prioriteit heeft, 2 daarna de hoogste prioriteit, etc.

-in zwarte tekst de tekst die al in het afwegingskader stond, in rood toegevoegde tekst

-bullets zonder nummering zijn meer de algemene opmerkingen zonder bepaald type of bevatten meer mogelijkheden ipv randvoorwaarden. Deze hebben geen prioritering)

- **A. Veenweidegebied met veel bodemdaling**

- 1) Geen grote, medium of kleine windturbines
- 2) Zon op dak
- 3) Zonneweides bij voorkeur qua geografische positionering en type zoals voorgesteld door belanghebbenden. Hierbij dient deze optie van belanghebbenden aantoonbaar serieus overwogen te worden met belanghebbenden en gemeente ook op basis van criteria die voor belanghebbenden en gemeente als belangrijk aangegeven worden. De optie van de belanghebbenden moet wel voldoen aan de onderstaande bepalingen.
  - 4) Indien opties van belanghebbenden er niet zijn of door initiatiefnemer en gemeente als niet mogelijk worden beschouwd dan bij voorkeur zonneweides uit het zicht van bebouwing en wegen.
  - 5) Indien zonneweides niet uit het zicht gehouden kunnen worden dan bij voorkeur zo ver mogelijk weg van wegen en bebouwing. Voorstel is lokale regelgeving hiervoor op te stellen of in het Afwegingskader een minimum aantal meters vast te leggen dat de zonneweides van bebouwing en wegen vandaan moeten liggen.
  - 6) Indien zonneweides in een polder tussen lintbebouwing worden gepositioneerd moet dit in het midden van de polder zijn om zoveel mogelijk uit het zicht van weg en bebouwing te liggen en om een evenredige verdeling van de last van de zonnevelden over de verschillende lintbebouwing te garanderen.
  - 7) Zonnevelden clusteren, niet versnipperd. Echter dient vermeden te worden dat grote zonneweides die in het zicht van bebouwing of wegen vallen onevenredig veel in 1 gebied vallen. Dan dient er verspreiding van een aantal grotere zonneweides over de verschillende gebieden plaats te vinden indien mogelijk.
  - 8) Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen (eventueel nog meer voorwaardes o.b.v. ruimtelijk beleid)
  - 9) Indien verschillende stukken land gebruikt kunnen worden en op bovenstaande criteria geen verschil is tussen de verschillende gebieden dient gekeken te worden naar de kwaliteit van de agrarische grond voor de boeren.
- In deze zone zijn voor ontwikkeling van wind restricties omtrent veiligheid en milieu van kracht; hiermee wordt rekening gehouden.
- In deze zone zijn voor zonnevelden toetsingsvlakken geldig; hiermee wordt rekening gehouden.
- Deze zone omvat delen die minder geschikt zijn voor zonnevelden vanwege de landschappelijke structuren; hiermee wordt rekening gehouden.
- In deze zone kan de biodiversiteit versterkt worden (eventueel in combinatie met zonnepanelen).
- In deze zone is veel sprake van bodemdaling, dit kan een koppel opgave zijn met zonnevelden.
- In deze zone zijn elementen van cultuurhistorische waarde. Dit heeft invloed op de inpassing van duurzame energie.

- **F. Veenweidegebied met veel bodemdaling, langs spoor**

- 1) Zon op dak

- 2) Zonneweides bij voorkeur qua geografische positionering en type zoals voorgesteld door belanghebbenden. Hierbij dient deze optie van belanghebbenden aantoonbaar serieus overwogen te worden met belanghebbenden en gemeente ook op basis van criteria die voor belanghebbenden en gemeente als belangrijk aangegeven worden. De optie van de belanghebbenden moet wel voldoen aan de onderstaande bepalingen.
- 3) Indien opties van belanghebbenden er niet zijn of door initiatiefnemer en gemeente als niet mogelijk worden beschouwd dan bij voorkeur zonneweides uit het zicht van bebouwing en wegen.
- 4) Indien zonneweides niet uit het zicht gehouden kunnen worden dan bij voorkeur zo ver mogelijk weg van wegen en bebouwing. Voorstel is lokale regelgeving hiervoor op te stellen of in het Afwegingskader een minimum aantal meters vast te leggen dat de zonneweides van bebouwing en wegen vandaan moeten liggen.
- 5) Indien zonneweides in een polder tussen lintbebouwing worden gepositioneerd moet dit in het midden van de polder zijn om zoveel mogelijk uit het zicht van weg en bebouwing te liggen en om een evenredige verdeling van de last van de zonnevelden over de verschillende lintbebouwing te garanderen.
- 6) Zonnevelden clusteren, niet versnipperd. Echter dient vermeden te worden dat grote zonneweides die in het zicht van bebouwing of wegen vallen onevenredig veel in 1 gebied vallen. Dan dient er verspreiding van een aantal grotere zonneweides over de verschillende gebieden plaats te vinden indien mogelijk.
- 7) Zonnevelden inpassen in groen en de structuur van het landschap i.v.m. open zichtlijnen (eventueel nog meer voorwaardes o.b.v. ruimtelijk beleid)
- 8) Indien verschillende stukken land gebruikt kunnen worden en op bovenstaande criteria geen verschil is tussen de verschillende gebieden dient gekeken te worden naar de kwaliteit van de agrarische grond voor de boeren.
- 9) Zonnevelden in berm
- Zonnevelden i.c.m. bodemdalingsopgave, in afstemming met buurgemeenten
- 10) Optioneel zoekgebied voor grote windturbines en zonnevelden (noordkant spoor), in afstemming met buurgemeenten (echter bij voorkeur geen grote turbines en invulling door zonneweides)
- In deze zone zijn voor ontwikkeling van wind restricties omtrent veiligheid en milieu van kracht (zie bijlage restricties wind; hiermee wordt rekening gehouden.
- In deze zone gelden toetsingsvlakken in het kader van windturbines; hiermee wordt rekening gehouden.
- In deze zone zijn voor zonnevelden toetsingsvlakken geldig; hiermee wordt rekening gehouden.
- In deze zone is sprake van een hoge geluidswaarde. Dit kan een koppel opgaven zijn bij de ontwikkeling van duurzame energie.
- Deze zone grenst aan een natuurgebied. Dit heeft invloed op de inpassingsvoorwaarden van duurzame energie.

Overige aanvullende randvoorwaarden

- 8) Voor de prioritering en randvoorwaardelijkheid (onder 'Prioritering') dient gemeente en initiatiefnemer er op toe te zien dat randvoorwaarden van andere sleutelpartijen als de provincie, rijksoverheid, maar ook Stedin, NS, etc. nadrukkelijk en zo veel mogelijk worden weggenomen indien dit tot beperkingen leidt die door de belanghebbenden en inwoners breed gedragen duurzame energie opties in de weg staan. Het wegnemen van deze beperkingen kan bestaan uit medewetgeving, inzet van diverse

beleidsinstrumenten, inbreng van infrastructuur, financiële middelen, deskundigheid, etc. Zo is de bijdrage van de gemeente Oudewater ook daadwerkelijk een gezamenlijke opgave voor alle betrokken partijen.

- 9) Als windenergie en/of zonne-energie opwekking bepaalde waarden aantast (landschap, natuur, bodem etc.) of schade aan bewoners/omwonenden/gebruikers van het landschap oplevert dan moeten in het project lokaal compenserende maatregelen genomen worden en worden gefinancierd door de initiatiefnemer.
- 10) Als de initiatiefnemer failliet gaat zijn de kosten voor opheffing, schade, e.d. voor de gemeente. De gemeente kan de initiatiefnemer verplichten hiervoor een fonds aan te leggen.
- 11) Hinder tijdens de bouw van windenergie en/of zonne-energie dient niet boven de wettelijke normen uit te komen en in samenspraak met belanghebbenden tot een minimum beperkt blijven.
- 12) De ophefkosten van een zonneveld zijn voor rekening van de initiatiefnemer.
- 13) Indien het zonneveld niet meer als energieleverancier wordt gebruikt, zijn de kosten voor het verwijderen van de panelen inclusief constructies en het terugbrengen in de originele staat voor de exploitant van de grond.
- 14) De initiatiefnemer moet verplicht een nulmeting voor flora, fauna en bodemgesteldheid (en indien relevant voor cultuurgeschiedenis en archeologie) laten uitvoeren. Deze dient als uitgangspunt voor de situatie waarnaar het land minimaal moet worden teruggebracht na afbraak van het zonneveld en als monitoringtool voor de impact van het zonneveld op de locatie.
- 15) Bij zonnevelden aangrenzend aan een woonwijk moet alle hinder (geluid, aanzicht en schittering) zoveel mogelijk voorkomen worden.
- 16) Zonnevelden in de directe omgeving van cultuurhistorische gebouwen / landgoederen /monumenten moeten buiten het zicht liggen.
- 17) De stroom die met het zonneveld wordt opgewekt, wordt met certificaat van oorsprong aangeboden. Hiermee wordt geborgd dat de duurzaam opgewekte stroom / vermeden CO₂ meetelt voor de gemeente Oudewater.
- 18) De initiatiefnemer is verplicht om alle belanghebbenden te betrekken bij de procedure. Dit geldt ook voor indirect betrokken personen en organisaties, zoals de grondeigenaren langs het tracé van de netwerkaansluiting.

Vragen tbv Afwegingskader

- Kan er een voorwaarde opgenomen worden dat belanghebbenden/omwonenden/lokaal eerste keus hebben/heeft om initiatiefnemer te worden?
- Kunnen bepalingen als 'zoveel mogelijk behouden', 'geen onevenredige schade' (beide onder 'algemeen geldende ruimtelijke voorwaarden'), e.d. SMART gemaakt worden of wil de gemeente dat juist niet? Dit geldt ook voor de bullets onder de gebieden waarin mogelijkheden en woorden als toetsingsvlakken worden genoemd zonder verdere specificering.
- Waarom is gebied A niet van cultuurhistorische waarde en het hele gebied B wel (ook het gedeelte boven de kaai wat vergelijkbaar is als gebied A,)?
- Waarom is gebied F aangegeven als gunstige optie voor wind? In het ontwerp RESU16 wordt het namelijk juist niet als gunstige optie aangeduid en worden andere gebieden als gunstiger aangemerkt. Is er argumentatie waarom de nadelen genoemd bij gebied F voor windenergie minder relevant zijn dan de keuze om het wel als gunstig gebied voor windenergie aan te merken?

- Kan er in het concept afwegingskader meer resultaatverplichtingen (validatie met belanghebbenden, meebeslissen door belanghebbenden) worden genoemd ipv alleen inspanningsverplichtingen (schrijven en goedkeuring participatieplan, betrekken belanghebbenden)?
- Zou de gemeente regels omtrent zonneweides en regels omtrent rol van belanghebbenden, omwonenden, e.d. in lokale regelgeving kunnen vastleggen? Landelijke regelgeving ontbreekt, maar de gemeente zou hier regels voor kunnen opstellen.
- Zou de gemeente, mede i.v.m. het voorzorgsprincipe, niet een hogere afstandsrempel moeten opnemen voor windenergie in het Afwegingskader ter bescherming van de eigen burgers en meewegend de talloze onderzoeken vanuit bijv. de WHO die aangeven dat er meer gezondheidsrisico's aan windenergie zitten dan tot nu toe gedacht?
- In het geval van evenredigheid kan het ook belangrijk zijn om dit te vertalen in een maximum per gebied van de duurzame opties. Bijv. een maximum aan ha of een maximum aan hoogte of aantal van turbines. Onderstaand een voorbeeld uit een ander afwegingskader.

versie 3 december 2019 - vastgesteld door gemeenteraad

Naam gebied	Geschikt (inschatting)	Concept voorwaarden		Beoordeling waarden in het gebied						Toelichting in woorden:
		Omvang* gebied & ha landbouw	Maximale opp. voor zonneveld	Waarde landschap	Waarde natuur	Waarde cultuur	Waarde archeologie	Waarde recreatie	Waarde landbouw	
Boscherwaarden	Rood	225 ha (94 ha landbouw)	n.v.t.	++	++	+	-	++	-	Uiterwaarden kunnen onder water staan. Lekdijk moet stevig blijven. Unieke natuurwaarden. Alleen unieke oplossing met zeer goed ingepaste panelen.
Lunenburgerwaard	Rood	230 ha (33 ha landbouw)	n.v.t.	++	++	+	-	++	-	Uiterwaarden kunnen onder water staan. Lekdijk moet stevig blijven. Unieke natuurwaarden. Alleen unieke oplossing met beperkt aantal zeer goed ingepaste panelen.
Zoekgebieden woningbouw	Rood	90 ha. (samen)	n.v.t.	+	--	-	+	--	+	Alleen tijdelijke installatie vanwege mogelijke woningbouw. Tegen bebouwde kom aan: veel direct omwonenden.
Kromme Rijn	Rood	304 ha. (228 ha landbouw)	n.v.t.	++	+	++	+	++	+-	Afstand tot de Kromme Rijn en recreatieve paden. Alleen unieke oplossing met beperkt aantal zeer goed ingepaste panelen.
Langbroekenwetering – boven de wetering	Oranje	919 ha. (657 ha landbouw)	Max 15 ha (1,5%)	++	+	++	-	+	+	Afstand tot het lint en andere hoofdstructuren. Extra aandacht voor cultuurgeschiedenis. Aandacht voor natuur. Maximaal 5 hectare nabij buitenplaatsen.
Langbroekenwetering – onder de wetering	Oranje	916 ha. (508 ha landbouw)	Max 15 ha (1,5%)	++	++	++	-	+	+	Extra aandacht voor natuur en cultuurgeschiedenis. Afstand tot het lint en andere hoofdstructuren. Natura2000 Overlangbroek: geen zonneveld toegestaan. Maximaal 5 hectare nabij buitenplaatsen.
Leuterveld	Oranje	176 ha. (171 ha landbouw)	Max 10 ha (5,5%)	-	-	-	+	+-	++	Zichtlijnen vanaf de Lekdijk. Rekening houden met vrijwaringszone (dijkvoet) van 100 meter.
Buitengebied (ten zuiden van) Cothen	Groen	1.058 ha. (711 ha landbouw)	Max 40 ha (4%)	-	+	-	++	--	++	Open gebied met o.a. weidevogels. Initiatief zonnepark Cothen telt mee in maximale oppervlakte zonnenvelden. Richtlijn maximaal 20 ha per veld, bij voorkeur langs ARK.
Wijkerbroek	Groen	378 ha. (339 ha landbouw)	Max 40 ha (10%)	-	+	-	-	+-	++	Open gebied met o.a. weidevogels. Zichtlijnen vanaf de Lekdijk. Richtlijn maximaal 20 ha per veld, bij voorkeur langs ARK.

Concept randvoorwaarden contractueel

Onderstaand input tbv de randvoorwaarden uit het Afwegingskader. Onbekend is in welke fase het goed zou zijn dit in te brengen. Het kan namelijk ook dat dit in de verdere contractuele fase pas relevant is. Dit kan daarom als input voor het Afwegingskader gelden, of in samenvattende vorm in het Afwegingskader verwerkt worden, of pas in latere fase als input gelden.

Dit is een impressie en nog niet volledig, ook afhankelijk van het moment waarin dit uitgewerkt wordt in het Afwegingskader of contract.

Verificatie

Ten eerste is het belangrijk, om überhaupt grip te krijgen op de Initiatiefnemer, om ze te verplichten de eisen in het Afwegingskader te verifiëren met Gemeente en Belanghebbenden. Zo wordt aangetoond dat het, conform eisen, juist is ontworpen en gebouwd.

Validatie

Echter kan gedurende de ontwerp- en uitvoeringsfase blijken dat eisen toch niet geheel juist opgesteld zijn voor het beoogde doel of er teveel ruimte is voor de interpretatie en er mogelijk wordt afgeweken van het beoogde doel. Vandaar raad ik aan ook validatie (zoals ook al een aanzet in H3 van het Afwegingskader van Oudewater is gedaan) te verplichten met Gemeente en Belanghebbenden. Zo wordt geborgd dat het juiste is ontworpen en gebouwd conform wens Gemeente en Belanghebbenden.

Procesmatig

Ook kunnen er procesmatige eisen aan de Initiatiefnemer gesteld worden om de kans te verhogen dat middels juiste processen de juiste output wordt geleverd. Bovendien raad ik aan om de eisen in het Afwegingskader duidelijk te identificeren, oa middels uniek ID.

De termen die met een hoofdletter zijn weergegeven is ons voorstel van de termen die in ieder geval gedefinieerd zouden moeten worden. Graag komen we daarover nog met u in overleg. Met name de termen 'Belanghebbenden', 'Omwonenden', 'Participatiegebied', zouden we duidelijke kaders over willen afspreken.

Verificatie

Eis ID		
Eis-0001	De Opdrachtnemer dient het resultaat van de Werkzaamheden en eisen uit het Afwegingskader traceerbaar en specifiek te verifiëren (aan te tonen dat het juist, conform contract, is ontworpen/gerealiseerd) middels objectieve bewijslast. Dit moet gedurende de Werkzaamheden te alle tijde inzichtelijk zijn voor de OG en vastgelegd worden in Verificatierapporten.	
Eis geldt beginnend op	Eis geldt tot en met	
Contractdatum	Einddatum/beschikbaarheidsdatum	
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID	
--------	--

Eis-0003	De Verificatierapporten en bijbehorende (bewijs)documentatie dienen ter goedkeuring aangeboden te worden aan Gemeente en Belanghebbenden. Bij geen goedkeuring dienen de reviewcommentaren van Gemeente en/of Belanghebbenden verwerkt te worden en de verificatierapporten en bijbehorende (bewijs)documentatie opnieuw ter goedkeuring aangeboden te worden aan Gemeente en Belanghebbenden. Dit proces herhaalt zich tot goedkeuring door Gemeente en Belanghebbenden het resultaat is. Dit gehele proces dient afgerond te zijn voor de momenten in eis-0006.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0005	Initiatiefnemer dient de prioritering zoals weergegeven in Afwegingskader H2 onder de met letter aangegeven gebieden aantoonbaar te hebben onderzocht en resultaten voorgelegd hebben aan Gemeente ter goedkeuring.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0002	Een Verificatierapport bevat de eisen die op dat onderdeel van de Werkzaamheden van toepassing zijn en bevat tevens per eis: -de verificatiemethode gebruikt voor de aantoning van de eis -de status van de eis of deze is aangetoond of niet -bewijsvoering tekst waarin wordt toegelicht waar (traceerbaar) en op welke wijze (specifiek) de eis is aangetoond -bewijsdocument waarin dit bewijs voor aantoning zoals genoemd in de bewijsvoering tekst te vinden is -controle veld waarin een ontwerp-/uitvoeringsverantwoordelijke een controle heeft gedaan en zich conformeert aan het resultaat weergegeven in het Verificatierapport.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0004	Te gebruiken verificatiemethoden: -documentinspectie in de ontwerpfase	

	-inspectie tijdens uitvoering -test	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Validatie

Eis ID		
Eis-0006	<p>De Opdrachtnemer dient het resultaat van de Werkzaamheden en eisen uit het Afwegingskader te valideren met Gemeente en Belanghebbenden. Hiervoor dient in de ontwerpfase op 2 momenten een validatie met Gemeente en Belanghebbenden het ontwerp te worden gevalideerd en goedgekeurd door Gemeente en Belanghebbenden. De realisatiefase dient afgerond te worden met 1 validatie en goedkeuring met Belanghebbenden en Gemeente.</p> <p>-Op Moment 1 in de ontwerpfase: er moet uitgewerkt zijn wat de gekozen oplossing en de positie is voor het realiseren van het totaal aantal GWh.</p> <p>-Moment 2 in de ontwerpfase is: het ontwerp dient compleet afgerond te zijn voor de oplossing en positie en klaar om de uitvoeringsfase in te gaan.</p> <p>-Moment realisatiefase: de gekozen duurzame oplossing is gerealiseerd. In dit moment wordt gevalideerd en goedgekeurd met/door Gemeente en Belanghebbenden dat dit voldoet aan het overeengekomen ontwerp op Moment 1 en Moment 2.</p>	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0007	<p>Initiatiefnemer dient Belanghebbenden de mogelijkheid te geven zich te laten verenigen in 1 Belanghebbenden vereniging. Er moet aangetoond worden door de vereniging en Initiatiefnemer dat de Belanghebbenden middels handtekeningen 2/3^e van de bewoners zich verenigd voelt door de Belanghebbenden vereniging, een kans heeft om deel te nemen in de vereniging en de vereniging namens hun spreekt. Indien het Initiatiefnemer en belanghebbenden niet lukt de Belanghebbenden zich te laten herenigen dient een ander alternatief door Initiatiefnemer in het Participatieplan voorgelegd te worden aan Gemeente op welke wijze alle</p>	

	Belanghebbenden een stem krijgen i.p.v. 1 afgevaardigde voor de Belanghebbenden. Indien de Belanghebbenden zich verenigen telt de vereniging als 1 stem voor de Belanghebbenden en de Gemeente ook als 1 stem.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Verificatiemoment		Verificatiemethode
ontwerpfase		Verificatievoorschrift

Eis ID		
	Initiatiefnemer dient, behalve de verplichte Moment 1, Moment 2 en Moment 3, te bewerkstelligen dat Belanghebbenden kunnen mee besluiten in de ontwerpfase waarin o.a. positionering en keuze van duurzame optie gezamenlijk geanalyseerd en besloten worden. Na een goedgekeurd en gevalideerd ontwerp, zie eis-0006, mag hier niet meer van afgeweken worden in de Realisatie fase, tenzij sprake is van een overeengekomen Wijziging, zie eis-0010.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Verificatiemoment		Verificatiemethode
ontwerpfase		Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0008	Validatie dient als volgt ingericht te worden: -Op Moment 1, Moment 2 en Moment 3 dienen of alle Belanghebbenden uitgenodigd te zijn via post en via mail of de overeengekomen afvaardiging van de Belanghebbenden zijn uitgenodigd via post en per mail. Deze uitnodigingen dienen minimaal 20 werkdagen van tevoren verstuurd te zijn. -Omwonenden dienen minimaal 20 werkdagen van tevoren uitgenodigd te worden voor deze sessie als informatieavond of uitgenodigd worden voor een aparte informatieavond, die plaats moet vinden vóór het Moment. -Alle Belanghebbenden en omwonenden dienen bij de uitnodiging ook de relevante documenten/stukken via de mail toegestuurd krijgen. -Op Moment 1, Moment 2 en Moment 3 dienen de documenten en in het geval van Moment 3 ook de daadwerkelijk gerealiseerde eindsituatie op een overzichtelijke manier gepresenteerd te worden en ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Belanghebbenden en de Gemeente. Pas bij akkoord van zowel Belanghebbenden als Gemeente (volgens eis-0006) is de fase goed afgerond en voorliggende ontwerp en/of gerealiseerde geaccepteerd en	

	kan naar de volgende fase worden doorgedaan. Bij niet akkoord van minimaal 1 van de partijen (Belanghebbenden of Gemeente) dient de fase opnieuw doorgelopen worden en opnieuw conform deze eis voorgelegd te worden ter acceptatie.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0010	Een Wijziging op de Overeenkomst en/of op een gevalideerd en goedgekeurd ontwerp dient met Belanghebbenden en Gemeente overeengekomen te worden.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0011	Bij wijzigingen in de Realisatiefase t.o.v. de ontwerpfase van de Initiatiefnemer dient, geheel volgens de eisen in de Overeenkomst, het verificatie en validatietraject te worden doorlopen met Belanghebbenden, Gemeente en Grondeigenaren voor het gewijzigde deel en de delen van het ontwerp die beïnvloed worden door de Wijziging.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Procesmatig

Verder is de vraag of de Gemeente de Initiatiefnemer wil verplichten een verplicht procesmatig niveau te halen om een kans op een juiste output te verhogen.

Een voorbeeld:

Aantonen capability levels	
De Opdrachtnemer dient door middel van process assessments conform de [ISO 15504] (deel 1 t/m 4 en deel 6), ten minste jaarlijks en bij een faseovergang als bedoeld in ME_01006 en ME_01007 aan te tonen dat het Managementsysteem ten minste functioneert op de minimum capability levels zoals aangegeven in ME_01006 en ME_01007.	
begin op	Eis geldt tot en met
	Einddatum

Functioneren processen op capability level fase 1

Het Managementsysteem van de Opdrachtnemer dient in fase 1 (Aanvangsdatum tot Aanvangsdatum + 0,5 jaar) voor ieder afzonderlijk proces van de [ISO 15288], ten minste te functioneren op de in de tabel aangegeven capability levels overeenkomstig [ISO 15504] deel 6. De Opdrachtnemer dient alle in de tabel vermelde levels op te nemen in het Managementplan.

			Min. Capability level					
			0,0	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0
Agreement Processes								
6.1.1	AGR.1	Acquisition process	2					
6.1.2	AGR.2	Supply process	2					
Organizational Project-enabling Process								
6.2.1	ENT.1	Life Cycle Model Management Process	2					
6.2.2	ENT.2	Infrastructure Management Process	2					
6.2.3	ENT.3	Project Portfolio Management Process	2					
6.2.4	ENT.4	Human Resource Management Process	2					
6.2.5	ENT.5	Quality Management Process	2					
Project Processes								
6.3.1	PRJ.1	Project Planning Process	2					
6.3.2	PRJ.2	Project Assessment and Control Process	2					
6.3.3	PRJ.3	Decision Management Process	2					
6.3.4	PRJ.4	Risk Management Process	2					
6.3.5	PRJ.5	Configuration Management Process	2					
6.3.6	PRJ.6	Information Management Process	2					
6.3.7	PRJ.7	Measurement Process	2					
Technical Processes								

Ook kan een Initiatiefnemer verplicht worden aantoonbaar aan de ISO te voldoen of in ieder geval een KMS opgesteld te hebben en volgens dat KMS aantoonbaar te werken.

Belangrijk hierbij is ook voor de Gemeente de mogelijkheid om de Initiatiefnemer te auditen.

Eis ID		
Eis-0012	De Initiatiefnemer dient medewerking te verlenen aan het uitvoeren van toetsen door de Gemeente en zorg te dragen dat de betrokken functionarissen/personen van de Initiatiefnemer tijdig geïnformeerd en aanwezig zijn op de afgesproken datum, tijd en locatie.	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Informatiemanagement

Eis ID		
Eis-0013	De Initiatiefnemer dient, door middel van het informatievoorzieningsproces, Belanghebbenden, Gemeente	

	<p>en andere stakeholders te voorzien van relevante, tijdige, volledige, juiste informatie; dit betreft zowel digitale als analoge informatie. Bij de toepassing van het informatievoorzieningsproces dient voortgebrachte informatie betreffende de Werkzaamheden, waaronder o.a. documenten, te worden verzameld, omgezet, bewaard, weer opgeroepen, verspreid en geordend en overgedragen. In dit proces dient geïdentificeerde informatie te worden beheerd, met inbegrip van technische informatie, projectinformatie, bedrijfsinformatie, informatie over de Overeenkomst en gebruikersinformatie.</p>	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift

Eis ID		
Eis-0014	<p>De Initiatiefnemer mag de door middel van deze Werkzaamheden verkregen informatie niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Gemeente aan derden ter beschikking stellen.</p>	
Eis geldt beginnend op		Eis geldt tot en met
Contractdatum		Einddatum/beschikbaarheidsdatum
Verificatiemoment	Verificatiemethode	Verificatievoorschrift